

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/265
KARAR NO : 2021/280
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: Davacı, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda bisikleti ile seyir halinde iken, meydana gelen kaza nedeniyle olu tu u öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : Ç.E. .
Vekili : Av. Ç.B.
Davalı : Kır ehir Belediye Ba kanlı 1
Vekili : Av. S.B.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, davacının Kır ehir li, Ahi Evran Caddesinde bisikletiyle seyir halindeyken, davalı idarenin söktü ü ve kuyusu kalan trafik sinyalizasyon çukuruna dü mesi nedeniyle kazanın meydana geldi ini, davacının yaralanarak geçici i göremezlik ve maluliyetten do du u öne sürülen 1.000 TL maddi, 20.000 TL manevi olmak üzere toplam 21.000 TL zararın tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

2. Davalı vekili, süresi içinde verdi i cevap dilekçesinde, davanın adli yargı yerinde çözülmesi gerekti inden bahisle görev itirazında bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

3. **Yozgat dare Mahkemesinin 07/12/2020 tarihli ve 2020/1074 sayılı dosyasında**, 2918 sayılı Kanun'da sayılan kamu kurumu ve kurulu larına 2918 sayılı Kanun'da sayılan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, i letme ve trafik güvenli ini sa lama ekinde yürüttükleri kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluklarının idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; bu sebeple açılacak tam yargı davalarının da idari yargı yerinde çözümlenmesi gerekti inden bahisle görev itirazının reddine karar verilmi tir.

4. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılması istemiyle ba vuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı na gönderilmi tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına li kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

5. Dosyanın incelenmesinden, davacının bisikletle seyir halindeyken kaza yaptı ı, bu kaza neticesinde olu tu u öne sürülen zararın tazmini talebiyle bakılan bu davanın açıldı ı ve Uyu mazlık Mahkemesinin emsal kararlarında da; 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu unun vurgulandı ı gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 10 ve 13. maddeleri gere ince, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına, dosyanın Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı ma gönderilmesine karar verilmi tir.

6. Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlıınca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danı tay Ba savcısının yazılı dü üncesi istenilmemi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

7. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesi öyledir:

"Bu Kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa lamak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir."

8. "Kapsam" ba lıklı 2. maddesi öyledir:

"Bu Kanun, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsar.

Bu Kanun, karayollarında uygulanır."

9. "Tanımlar" ba lıklı 3.maddesi öyledir:

"Bisiklet : (De i ik: 12/7/2013-6495/13 md.) Üzerinde bulunan insanın adale gücü ile pedal veya el ile tekerle i döndürölmek suretiyle hareket eden motorsuz ta itlardır. Azami sürekli anma gücü 0,25 KW'ı geçmeyen, hızlandıkça gücü dü en ve hızı en fazla 25 km/saat ula tıktan sonra veya pedal çevrilmeye ara verildikten hemen sonra gücü tamamen kesilen elektrikli bisikletler de bu sınıfa girer."

10. Aynı Kanun'un, "Belediye trafik birimleri, görev ve yetkileri" ba lıklı 10. maddesi öyledir:

"(De i ik: 18/1/1985 - KHK 245/3 md.; Aynen kabul: 28/3/1985 - 3176/3 md.)

Bu Kanunla belediyelere verilen görevler il ve ilçe trafik komisyonları ve mahalli trafik birimleri ile i birli i yapılarak yürütöülür.

a) Kurulu

Her belediye başkanlığı bünyesinde, hizmet kapasitesi gözönünde tutularak çileri Bakanlıkca tespit edilecek ölçülere ve genel hükümlere göre, belediye trafik müdürlüğüne, emekli veya memurlu olarak kurulur.

b) Görev ve yetkiler

1. Yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmaktır,

2. Gerekli görülen kavaklara ve yerlere trafik işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmaktır,

3. Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalışmalarda gerekli tedbirleri almak, aldırarak ve denetlemektir,

4. Karayolunda trafik için tehlike teşkil eden engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek şekilde işaretlemek veya ortadan kaldırmaktır,

5. Yol yapısı veya işaretleme yetersizliği yüzünden trafik kazalarının vukubulduğu yerlerde, yetkililerce teklif edilen tedbirleri almaktır,

6. Çocuklar için trafik eğitim tesisleri yapmak veya yapılmasını sağlamak,

7. Bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

(Ek fıkra: 25/6/1988 - KHK 330/2 md.)"

11. 2018 sayılı Kanun'un, 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de değişikliği 110. maddesinde hükme yer verilmiştir:

"... leteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğuna ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubasının veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabilen gibi kazanın vukubulduğu yer mahkemesinde de açılabilir."

12. Aynı Kanun'un Geçici 21. Maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek Daire Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz."

B. Yargı Kararı

13. 2018 sayılı Kanununun 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, gerekçesi ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir:

"... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlının çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun

koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı n çözümünü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

14. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gere ince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde ba vuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan görev uyu mazlı nın esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Gül en AKAR PEHL VAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

16. Dava, davacının bisikleti ile seyir halindeyken kaza yaptı ı, bu kaza neticesinde olu tu u öne sürülen zararın tazmini talebiyle açılmı tır.

17. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı

bulunmadı na dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyuşmazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

18. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin iaret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı'nca yapılan ba vurunun kabulü ile davalı idare vekilinin görev itirazının reddine ili kin Yozgat dare Mahkemesince verilen 07/12/2020 tarihli ve 2020/1074 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca yapılan BA VURUNUN KABULÜ le davalı idare vekilinin görev itirazının reddine ili kin Yozgat dare Mahkemesince verilen 07/12/2020 tarihli ve 2020/1074 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

İdarenin kendi kurulu Kanunu'nda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlamak amacıyla yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karârında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN